

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/73/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619200063
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7619200063.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Maximovej a sudcov JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu: M. H., nar. 9.XX.XXXX, bytom M. XXX, proti žalovanej: neb. S. O., nar. XX.X.XXXX, zomrelej dňa XX.X.XXXX, naposledy bytom M., M. XX/XX o určenie dedičského práva, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves z 11. januára 2019, č. k. 8C/1/2019-4

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

N e p r i z n á v a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) uznesením zastavil konanie (I) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II).

2. V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia svojho dedičského práva po žalovanej neb. S. O., nar. XX.X.XXXX, zomrelej XX.X.XXXX. Po poukázaní na ust. § 60, § 61, § 62 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ďalej na § 7 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) súd prvej inštancie zdôraznil, že žalobca podal žalobu proti osobe, ktorá dňa XX.X.XXXX zomrela, a teda nemá procesnú subjektivitu. Keďže žalobcom označená strana v konaní nemá procesnú subjektivitu, súd prvej inštancie konanie zastavil. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil podľa § 256 ods. 1 v spojení s § 262 ods.1, 2 CSP. Žalobca podal žalobu voči neexistujúcemu subjektu, a teda procesne zaviniť zastavenie konania. V konaní však žiadne trovy nevznikli, a preto súd prvej inštancie ich náhradu nepriznal.

3. Uznesenie napadol včas podaným odvolaním žalobca, v ktorom uviedol, že napráva svoju procesnú chybu a pripája k odvolaniu Žalobu o určenie neplatnosti závetu a zároveň žiada súd, aby vo veci konal ďalej. V doplnených dôvodoch odvolania uviedol, že od počiatku žiada, aby súd rozhodol o určení dedičského práva žalobcu. Pre procesnú chybu podal novú žalobu, nakoľko mu už termín nedovoľoval podať novú žalobu zvlášť, tak ju pripojil k odvolaniu a žiada, aby súd v tomto konaní pokračoval.

4. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Stranami sú žalobca a žalovaný. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví. (§ 60, § 61, § 62 CSP)

6. Procesná subjektivita sa odvíja od spôsobilosti mať práva a povinnosti. Inak ju má len ten, komu ju zákon výslovne priznáva. Pri fyzických osobách spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou (§ 7 OZ). Posudzovanie otázky právnej subjektivity strany sporu v súdnom konaní predpokladá jej riadne označenie. Ak v žalobe označený účastník nemá právnu subjektivitu, teda nemá procesnú subjektivitu, napríklad fyzická osoba zomrela pred začatím konania, súd nemôže pripustiť, aby na jeho miesto vstúpil do už začatého konania subjekt s právnou subjektivitou. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky tohto konania, pre ktorý treba konanie zastaviť. Poučovacia povinnosť súdu je zameraná na pomoc stranám sporu predovšetkým ohľadom procesných aspektov ich úkonov, ale súd nemá povinnosť, no ani oprávnenie, poučovať strany sporu o jeho hmotnoprávných oprávneniach a účinkoch jeho úkonov, ktoré na súde uplatňuje, teda ani o tom, či a ktorý účastník má byť aktívne alebo pasívne legitimovaný, lebo by to bolo v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2001, sp. zn. 5 Cdo 130/01, tiež rozhodnutie R 65/96).

7. Ustanovenie § 62 CSP ukladá súdu povinnosť skúmať procesnú subjektivitu kedykoľvek počas konania. Keďže jej nedostatok v čase začatia konania, (t.j. v deň doručenia žaloby alebo doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia súdu) je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, súd postupuje podľa § 62 CSP a konanie zastaví.

8. Nakoľko žalobca označil v žalobe ako žalovanú stranu sporu osobu, ktorá dňa XX.X.XXXX . zomrela, a teda nemá procesnú subjektivitu, postupoval súd prvej inštancie správne a zákonne, keď konanie zastavil. Žalobca v odvolaní neuviedol žiadne dôvody, v ktorých vidí nesprávnosť napadnutého uznesenia. Žalobca k odvolaniu pripojil novú žalobu o určenie neplatnosti závetu, preto súdu prvej inštancie uznesením z 5. februára 2019, č. k. 8C/1/2019-13 vyzval žalobcu, aby v lehote do 15 dní odo dňa doručenia uznesenia súdu upresnil, čoho sa svojim podaním označeným ako Odvolanie proti uzneseniu z 11. januára 2019, ktorého prílohou je žaloba o určenie neplatnosti závetu, domáha. Ak má súd považovať jeho podanie za odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves, č. k. 8C/1/2019 z 11. januára 2019, súd prvej inštancie uložil žalobcovi, aby toto podanie doplnil o dôvody odvolania a tiež aby uviedol, ako žiada, aby odvolací súd o jeho odvolaní rozhodol. Ak má súd prvej inštancie považovať jeho podanie za nový návrh na začatie konania o určenie neplatnosti závetu, súd vec nepredloží odvolaciemu súdu, ale prevedie do registra C, v ktorom sa o jeho žalobe bude ďalej konať. Na základe tejto výzvy žalobca súdu prvej inštancie oznámil, že opätovne žiada, aby súd vo veci jeho podania na určenie jeho dedičského práva konal ďalej.

9. Odvolací súd sa stotožňuje s procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý v konaní zvolil, pretože konať so stranou sporu, ktorá zomrela pred podaním žaloby nie je možné. Mylný je aj názor žalobcu, že v predmetnej veci je možné pokračovať v prípade, ak v rámci odvolacieho konania podá v tom istom konaní „novú žalobu“, (v ktorej navyše neoznačí ako žalovanú stranu nikoho). Za danej situácie odvolací súd nemôže vytnúť súdu prvej inštancie žiadne pochybenie, pretože napadnuté uznesenie je správne.

10. Vzhľadom na uvedené odvolací súd vecne správne uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

12. Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.